

NĂM THỨ BA. — SỐ 113

JEUDI 17 AVRIL 1919

LE COURRIER DE L'OUEST

(ÉDITION EN QUOC-NGU)

LIBOT 1832

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, Cantho

TỔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XUÔNG

GIÁ BÁN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG

BỒN CHỦ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

BỒN CHỦ LANGSA

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỒN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua như't trình xin viết thư cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua như't trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantho.— Imp. de l'Ouest

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dạng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bao chế y sanh, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán ròng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ươi, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu:

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bỏ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có ph ả ả

BÁN RÒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG và nhiều hiệu có danh tiếng dấu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngửa dạng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc, khác cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 60 000

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tác một đều là tại Saigon có món chi, thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Có Rượu rơm hiệu Stella bán trả làm ròng hàng nước mía. lại khi lễ, bán sỉ và cho lãnh về liền trước.

LOI RAO

Tại nhà in Hậu-Giang Cantho có bán hộp để đựng đồ cho học trò dùng kêu là PLUMIER; trong hộp ấy có:

- 1 cây viết chì đen, thứ tốt
- 1 cây viết chì đầu xanh, đầu đỏ
- 1 cây viết mực có găm ngòi viết
- Giá mỗi hộp LÀ 0\$40
- Tiền gởi phụ thêm. 0\$10

Cũng có bán các món khác nữa, giá rẻ ăm, xin viết thư thương nghị.

Kính cáo

AN HÀ NHỰT BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1. — Ai-nhon như kỹ	6. — Luyện thuốc tam tài
2. — Tiểu luận	7. — Lý tưởng
3. — Long-xuyên Nông-nghiệp
Tương-tế hội (tiếp theo)	8. — Hịch chim cú
4. — Chữ riêng của các xe hơi
trong mỗi xứ.	9. — Thi tập
5. — Công văn lược lược	10. — Nam-kỳ Thời sự
Giả-bạc, Giả-lúa

Ai nhon như kỹ

Máy rồi cho nhà nông sáu tỉnh, năm nay lợi hại bất đồng, miệt thì mùa màng khá trúng, có xứ cũng bị thất hư hao, duy nhờ lúa giá cao, dầu có thất cũng đỡ bằng 2, 3 năm ngoái.

Nghĩ lại lúa mắc, điển chủ dân sự nời xài, bán ít lúa mà đủ đóng thuế, mua vật liệu cần dùng; còn năm rồi bán nhiều lúa chẳng đủ xài, cho nên mùa trúng gặp lúa mất như trúng bội đa, còn bình thường khác thể được trúng mùa, rồi thất bác cũng gượng lại bình thường chẳng đáo để như năm lúa rẻ.

Xét chính, lúa cao giá nước giàu dân tảo phát; nhẹ tổn mua tập vật của ngoại ban, đồ mát, lúa mất, bỏ đồng chẳng hại chi cho thái quá.

Nhưng có một điều này đáng cân tuấn lưu ý lo xa cho bạn hàng vì cuộc cơ sở bầu gạo, biết ai được hạo tâm ra ăn đức cứu vớt người trăm luoan nơi biên khổ. Thương ôi! đời cũng có người vậy khác, thiện ác nang phân, biết mấy

tay tiền bảo kỳ thân, ai nhon như kỹ cũng có người cần cố. ăm dân nghèo vô thốn thốn, muốn sanh nhai làm phân tá điển, thoán ông điển chủ nhon huê còn có chỗ trông, bằng fập chốn vì lợi vì tiền, cũng phải ráng cam tâm chịu vậy.

Thăm cho nông gia làm rồi lúa, bẻ ra lúa mướn ruộng, lúa nơ, cũng mua chịu các vật xây xài, lớp thì mướn tiếp công cất gặt, ôi thôi, dong rảo phải tay, như sân vốn nhà còn ít dư chực ít để xài, ngật thuyền mướn lái mướn, lấy chi dành qua mùa khác, sự nhọc ấy rất đáng xét nghĩ kẻ trồng cây, mới có cho người hái trái.

Via lỗi, mía sâu có đốt, lời tò chơn tình, thứ nhứt là mấy ông chủ điển Chà, Chệc, lẫn lẫn tới bốn quốc với người Cao-mên tùy cơ lúa phát giá bán tọc chẳng chừa, cơn tưng ngất tá điển tới vay lúa nuôi bữa làm mùa, họ nói hết lúa, có vay bạc mùa cứ mỗi đồng ba giá, cơ khổ thôi đồng bạc mua sao đây gia lúa, lúc đói biết sao, giàu lại thêm giàu, nghèo tội nghèo đời, ráng chịu cho bảo mạng, tuy nhà nước cấm không

cho ăn lời nặng là cố ý thương dân, cấm thời cấm vậy ngặt sao rồi quyết kế của chủ cho vay, nhập lợi làm bốn mất cũng như xưa, chẳng phương nào tránh khỏi.

Năm rồi lúa thường giá thấp diễn chủ bán lỗ để lúa cho vay, mà dân nghèo còn bị đói thay huống hồ năm nay qua tháng 7, tháng 8, tháng 9, lời đây cảnh tượng khổ của lương dân chừng đó chẳng biết khổ nào hơn nữa.!

Người trông nhờ lương biển ông diễn chủ cùng bạc phú gia, xin xót thương chương tộc nhà Nam, ra ân huệ trợ cơ cho người bán bạc, như có bán lúa xin dự trữ khá để phòng nuôi giúp tá điền của một ơn mười có trâu có xuất, tư trợ như đoàn. Miếng hứa đói bằng gói khi no, đã biết lời to, rất tội nghiệp cho người cơ cực, lưu truyền hậu tấn, để phước lành con cháu về sau, ai mà chẳng muốn sang giàu, song ba tổ, tổ nào phải chịu, khán quan đã dư hiểu, /tổ đâu dám khuyên đời, vì xót thương thổ thổ đói lời, siêng lâu cúi trông miễn nghị.

Sổctrăng, Xuân-hoà
Huỳnh-trung-Nghĩa

Tiêu-Luận

Con người ở đời chẳng những là làm quan, ở dân cuộc đất, buôn ghe vân... vân, ai vui theo thú nấy mà còn nói làm chí; vậy còn lợi riêng, nhân dưng thiên nhiên dưng khác, nếu như ai trúng khiêu thì mỗi người cứ tổ vi nhi hành, thuận thời an mạng. Ấy là kẻ bươn chải theo đời. Phần bây giờ các hóa vật lần

lần mở mang văn minh tấn phát. Nếu kẻ nông phu không hết lòng cần kiệm tận lực làm ăn, nông vụ tấn thời sao cho phứt phứt.

Cuộc giàu nghèo đã biết là mạng tiền đình rồi nhưng mà phải nhớ cổ ngữ có câu: Tự cổ thành gia qui kiệm cần, lại có câu tận như lực mới tri thiếu mạng.

Lời ngu phu cuốn vọng như vậy, nghị riêng cũng tưởng nhắc nhở cho đời. thương thay người quê vức, lúc này còn mang cực khổ, người có trí kiểm thế làm ăn dưng chẳng nói làm chi, chớ như kẻ xuất thân nơi nhà thư dân vì tiện, thì càng thiếu thốn tư niên.

Và lại xứ Nam-kỳ đất còn nhiều phân phước trồng dưng thì toan ăn, cho nên xin người đồng chí nông trang dạy nhau hóa tập; bởi thấy từ Nam-kỳ khai sáng đến nay đã một trăm hai mươi mấy năm rồi mà chưa thấy có sách nào nghị luận việc trồng trọt cho dít xát nên trồng cây hằng ngày cho có trang kiến thức về việc lập vườn trồng cây mà luận biện làm nên bốn sách hầu giúp ích cho nhau.

Cho nên tôi trước tỏ ý cảm người đồng quốc, sau kiếm chuyện nói lưu truyền cho người trông vào xét nét, lấy đó làm chừng, mới đời khôn tỏ, ấy là sự thiệt chẳng phải phô trương biết rộng xét ra nhiều trang từng thạo dư 5 7 phần, song sợ câu Bất cang kỷ sự, nên không ai bày biện mà chớ.

Như trong người đồng chí hoặc kẻ đồng thời, muốn biện bác những chỗ sai sót, ấy là người tâm bảo, chỗ thiếu thêm vô, chỗ sai sửa lại thì Ngu phu rất đội ơn; mấy ai chung buồn thời thế, hoạn

tắc cộng ưu. Xin nhớ lại cổ nhưn truyền ngữ còn sợ sai sót huân chỉ là ngu phu cam thiếu trí.

LUẬN VỀ VIỆC TRỒNG CÂY

(2) CÁCH TRỒNG ĐẬU PHỘNG

Đậu phộng bây giờ dưng giá hơn thuở xưa nhiều, cách trồng đậu phộng không phải dạy trồng đậu ghe bầu như thuở nay vậy đâu. —

Đậu ghe bầu trồng đã khó mà không mấy sai cho bằng đậu phộng tào, sẽ chỉ ra sau đây: Khi mua đậu phộng tào về mà trồng thì trước hết phải cày đất giống cho thiệt nhỏ, đất cày nhỏ rồi phải gánh nước tưới cho ướt đất đó đi. — Đậu thì bỏ vào bao quăng xuống nước ngâm một đêm rồi đem lên, rồi đập cho đập vỡ ra, tức thì đem rải theo dưng cày, tay bóp vãi theo dưng cày, chớ đá các đất cho khỏi bằng mặt đất, đoạn khoả mặt bằng rồi, gánh nước tưới sơ sài trong ngày đầu, rồi bỏ vài ngày kể đó dưng tưới, sau tưới lại vài ba ngày — cách tưới như vậy: phải tưới sương cho yếm kéo nóng đất mà héo giá đâu chớ chẳng nên tưới lệ mè — khi bao đậu tưới ban ngày, chớ chừng 6, 7, ngày rồi tưới về sau chừng giá dưng lên khỏi mặt đất thì tưới cứ sớm mai với cứ chiều; vì sợ trư lợi vô dưng dưng đất các còn xộp dưng hư giá đậu đi, giữ tưới như vậy cho đến khi giá dưng lớn bỏ ra khỏi hàng thì năm ba bữa tưới 1 kỳ. tưới cần chừng dưng cho đến khi đậu nên giẫy lá ra phủ hàng, chừng ấy thì lá giẫy ra phủ gốc che lấy gốc rễ, cũng đủ yếm mát cho nhau, dưng yếm mát rồi thì sẽ bỏ không cho đến

ba tháng đúng, thì nhỏ giẫy mà bón hột.

Trồng như thế là nhọc mùa đầu, sau còn dưng lép dưng gốc lộn dưới đất thì chừng tới mùa nó sẽ mọc lên.

Đậu phộng tào trồng 1 công ít nữa là 20, 30 táu nghĩa là mười mấy gia dưng lời bằng năm, bảy, các thứ đậu kia, ấy là mùa nắng xen vô mà trồng đất giống như thế.

Nhưng vậy mà đất phải trở trắng mùa mưa khác, mùa nắng khác, cho nên nắng mùa nắng, lời sa mưa giống chỗ đất đã trồng đậu phộng dưng trồng chi khác để trồng bắp, thì nhẹ dưng phân xới đất vì đất đã trở 1 lần trong 3, 4 tháng hay còn xộp, mà lại rẽ đậu lá đậu vừa mục dưng làm phân cũng tốt. Hết bắp thì lên giống cho to mà trồng khoai tiêm, khoai ngà, khoai mỡ, .. vân, vân....

(Sau sẽ luận tiếp)

Thất-Bộ-Kỳ

Long-xuyên Nông-nghệp Tương-tê hội

(tiếp theo)

Chủ-nghĩa thứ 5 và thứ 6 của hội đây là bước chúng ta phải thí nghiệm những máy móc mới bày ra về nghề Nông và dạy biểu với nhau những điều chi cách thế nào, mà làm cho thanh phát cái nghề Nông ấy. Chúng ta thật muốn vậy lắm, song ngặt vì chúng ta chưa tầm được phương chi khai phá và trồng lúa ruộng rẫy cho hơn cách thế đã làm xưa nay. Mới đây, có thư quan Nguyễn-soái Nam-kỳ đề ngày 9 Décembre 1918, dạy ta

chọn người sai lên hội quán sở Canh-Nông Saigon dâng học hỏi việc lựa giống và xin giống các thứ lúa đem về thí nghiệm rồi dạy bảo lại với nhau, chúng ta đã nhứt định qua tháng tới đây sẽ sai người đi lo việc ấy.

4. Chúng ta có tính năm nay, mỗi tuần lễ, sẽ in giá lúa gạo, cùng là các tin tức về nghề Nông dặng gởi cho hết thấy hội-viên tương lâm; lại chúng ta cũng có ý trừ đồ thổ-sản như bắp, đậu, thuốc, mía v. v. dặng bán sỉ cho bạn hàng các tỉnh nào không có đồ ấy, song chúng ta hãy còn đương kiếm mỗi hàng.

Các ông nghĩ đó coi, công việc của hội chúng ta còn nhiều là bức nào mà bởi trong năm rồi đây chúng ta mắc lo cho hội Nông-nghiệp ngân-hàng vận động mà hết ngày giờ lo cho kịp các điều công ích đó thôi.

Vậy tôi ước ao cho hội cai quản năm nay hết lòng lo cho thành tựu mấy chủ-nghĩa ấy, được vậy, thì lý nào những người chưa vào hội lại chẳng xin vào cho đồng mà hưởng lợi.

Kể đây tôi xin biện bạch việc xuất phát của hội Nông-nghiệp tương-tế kể từ ngày 24 Mars đến ngày 31 Décembre 1918 cho các ông rõ.

Sở Thâu

Thâu tiền chung dạn của 92 người đứng lập hội, mỗi người đóng 1\$00=92\$ 00
Thâu tiền chung dạn của 410

người vô hội, sau khi hội thành lập, mỗi người đóng 1\$50.....615 00

Thâu tiền phụ cấp của quan chủ-tỉnh lấy tiền Công-nho của làng mà cho.....160 00

Cộng số thâu.....867\$ 00

Sở Xuất

Xuất tiền giúp quốc-trái trong năm 1919.....155\$00

Xuất tiền in 2.000 cuốn điều lệ của hội dặng phát cho hội-viên... 206 95

Xuất tiền sở phí trả cho mấy người hội-viên đi viếng nhà máy ông Gressier và tiền mua giấy mực, viết, bao thư, cò gởi thư v. v. 131 19

Cộng số xuất là..... 493\$14

Nếu trừ cho số thâu thì còn dư lại trong tủ của hội là..... 373\$86

Chữ riêng của các xe hơi trong mỗi xứ

Theo lời nghị ngày 2 Mars 1919 của Quan Toàn-quyền coi Đông-Dương định về chữ riêng của các xe hơi trong mỗi xứ như sau này:

Điều thứ NHỨT.— Điều thứ 9 trong lời nghị ngày 29 Septembre 1913 phải thêm vô như vậy:

Kể số hiệu xe hơi phải đính thêm một chữ trong mấy chữ sau đây, dặng cho dễ biết xe hơi của mình có bộ tại xứ nào.

Như ở Bắc-kỳ (Tonkin) thì để chữ T.

“ “ Trung-kỳ (Annam) “ “ A.

“ “ Nam-kỳ (Cochinchine) “ “ C.

“ “ Cao-man (PnomPenh) “ “ P. P.

“ “ Lào (Laos) “ “ L.

Điều thứ HAI.— Hạng trong 3 tháng kể từ ngày ấn hành lời nghị này thì mấy chủ có xe hơi đã đứng bộ rồi phải tuân y lời buộc trên đây.

Điều thứ BA.— Các quan cai trị trong mỗi xứ, tùy lấy phận sự lãnh thi hành lời nghị này.

Công văn lược lục

VÌ LỜI NGHỊ QUAN QUYỀN NGUYỄN-SOAI
NAM-KY NGÀY 24 MARS 1919:

Thấy Nguyễn-bửu-Tài, giáo thọ hạng tư tại Bentre tạm lãnh chức Giám-Đốc xem xét các trường sơ-học trong bốn tỉnh.

Thấy Lâm-quang-Hộ, thư ký học tập giúp việc tại Hà-tiên, dặng phép đổi chỗ với thầy Dương-văn-Điều thư ký học tập giúp việc tại Khâm-lớn Saigon.

VÌ LỜI NGHỊ QUAN QUYỀN NGUYỄN-SOAI
NAM-KY NGÀY 25 MARS 1919:

Thấy Trịnh-khắc-Lợi giáo tập thi sai hạng nhứt tại Mytho, dặng phép đổi chỗ với thầy Trần-văn-Ngôn giáo tập thi sai hạng nhì ở Trávinh.

2 thấy: Phạm-văn-Nhiên và Phạm-việt Thuận, có giấy tốt nghiệp sơ học Pháp-Việt, dặng cấp bằng làm Thấy giám hậu bổ và thiển bổ đi từng quyền quan Chủ tỉnh Sadéc.

Thấy Trần-văn-Bồn có giấy tốt nghiệp sơ học Pháp Việt dặng cấp bằng làm thấy giám hậu bổ và thiển bổ đi từng quyền quan Chủ tỉnh Vĩnhlong.

VÌ LỜI NGHỊ QUAN QUYỀN NGUYỄN-SOAI
NAM-KY NGÀY 27 MARS 1919.

Thấy Nguyễn-văn-Nghĩa dặng cấp bằng làm Thư-ký học tập tạm, sở Tân-dáo và Giáo-nghiệm, thế cho thầy Nguyễn-văn-Lợi xin thôi.

Ông Nguyễn-văn-Phấn, Lương-Y hạng ba, hành sự tại Long-xuyên, thiển bổ đi hành sự tại Sadec, thế cho ông Trần-văn-Minh đổi đi chỗ khác.

Ông Nguyễn-văn-Bon, Lương-Y hậu bổ hành sự tại nhà trừ cuốn nhơn Biên-hòa thiển bổ đi hành sự tại Long-xuyên, thế

cho ông Nguyễn-văn-Phấn đổi đi chỗ khác.

Ông Lâm-văn-Vinh, Lương-Y hậu bổ hành sự tại Gia-dịnh, thiển bổ đi hành sự tại nhà trừ cuốn nhơn Biên-hòa, thế cho ông Nguyễn-văn-Bon đổi đi chỗ khác.

Ông Trần-văn-Minh, Lương-Y hạng ba, hành sự tại Sadéc, thiển bổ đi hành sự tại Vĩnh-Long, thế cho ông Hứa-chơn-Liêng đổi đi chỗ khác.

Ông Hứa-chơn-Liêng, Lương-Y hậu bổ, hành sự tại Vĩnhlong, thiển bổ đi hành sự tại Gia-dịnh, thế cho ông Lâm-văn-Vinh đổi đi chỗ khác.

Ông Nguyễn-văn-Bính, Lương-Y hạng tư, hành sự tại Tân-an, thiển bổ đi hành sự tại Trávinh, thế cho ông Nguyễn-văn-Khai đổi đi chỗ khác.

Ông Nguyễn-văn-Khai, Lương-Y hạng tư, hành sự tại Trávinh, thiển bổ đi hành sự tại quận Hồn-quản (Thủ-dầu-một) thế cho ông Phạm-văn-Thuấn đổi đi chỗ khác.

Ông Phạm-văn-Thuấn, Lương-Y hạng năm, hành sự tại quận Hồn-quản (Thủ-dầu-một) thiển bổ đi hành sự tại Tân-an, thế cho ông Nguyễn-văn-Bính đổi đi chỗ khác.

VÌ LỜI NGHỊ QUAN QUYỀN NGUYỄN-SOAI
NAM-KY NGÀY 31 MARS 1919.

Ông Nguyễn-văn-Vân, Tri Huyện nhì hạng, hành sự tại Tòa-Bổ Hà-tiên tạm lãnh chức Phát-Lương trong bốn tỉnh khi vào mặt quan Phát-Lương thiết thọ.

Thấy Nguyễn-dăng-Huê, thư ký thi sai hạng nhứt, hành sự tại Tòa-Bổ Châu-độc thiển bổ đi từng quyền quan Quản-Lý dinh Hiệp-lý Nam-kỳ (tòa nhì)

VÌ LỜI NGHỊ QUAN QUYỀN NGUYỄN-SOAI
NAM-KY NGÀY 1re AVRIL 1919

Bài lời nghị ngày 27 mars 1919 về khoản thiên bố ông Nguyễn-văn-Khải, Lương-Y di hành sự tại quận Hôn-quần. Ông Nguyễn-văn-Khải để ở y chỗ cũ.

Ông Nguyễn-văn-Bình, Lương-Y hạng tư, khi trước bỏ đi hành sự tại Traviên mà chưa đi, nay thiên bố đi hành sự tại Mytho thế cho ông Trần-văn-Huật Lương Y, dời đi chỗ khác.

Ông Trần-văn-Huật, Lương-Y hạng năm đang giúp việc tại Mytho, thiên bố đi hành sự tại quận Hôn-quần (Thủ-dân-một) thế cho ông Phạm-văn-Thuần dời đi chỗ khác.

Cung tặng Hoà thượng Huệ-Đặng về cách luyện Tam-tài-Cao

Vì bẩm khí quá suy của tệ quyền, nên tôi hằng gia tâm tìm kiếm mọi nơi những cao đơn bước lán của các danh giá, song dùng đã nhiều mà chưa thấy dấu công hiệu. Có khi cũng gặp một ít giống thuốc lành, ngặt bởi vì giá cao nên không dùng cho phí.

Mới đây, nhâm bửa nhân du, tôi có đến chùa Thiên-Thai tại núi Dinh-Cô (Baria) một là xem cảnh chùa mới khánh thành của Huệ-Đặng hoà thượng sáng tạo, hai là mượn bước đặng làm mà giải muộn.

May thay, lúc vào phương trượng mà viếng hoà thượng tôi liền thấy nhiều bầu cao được hỏi ra mới háng là Tam-Tài cao, chủ trị về các bệnh suy nhược như là: nguon khí bất điều, lao tâm lao lực, bệnh hậu huyết suy, cùng các

chứng khác nữa..... Tôi liền lấy một bình vẽ cho trong nhà uống thử, thật chẳng bao lâu coi các chứng giảm lặn và trong mình cả thấy đều tráng kiện, còn phần tôi chẳng bệnh uống vào sức lực tăng nhiều và coi càng ngày da thịt càng nở nang tươi nhuận. Thật đáng cho là Bảo-nguồn thanh-dược.

Nghĩ vì thuốc hay là một báu của đời nên tôi chẳng nài lời què kệch biên sơ lược vào đây trước gọi là Tặng Huệ-Đặng hoà thượng là người có công luyện thuốc ấy sau điểm chỉ cho bạn đồng chương một đều hữu ích.

Và chẳng ngại chể thuốc ấy chẳng cần lời nhiều, một là có ý giúp đời, sau có lời chút đỉnh thì dễ mà làm của nhà chung cho chùa. Lại cách cao nấu thuốc rất kỹ càng và tinh khiết vì có một tay Hoà thượng coi sóc mà thôi, chứ đoàn tăng chúng không động đến. Mỗi chai một lít giá có mười đồng (10\$00) mà người lớn dùng đặng một tháng còn con nít thì hai ba tháng mới hết. Thật đáng mua để trong nhà mà dùng thường rất tốt. Mùi thuốc thơm tho diệu ngọt, chẳng phải đắng như thuốc cao thường vậy.

Tôi có nghe rằng Hoà-Thượng ngài có gởi cho bốn đạo nhiên tĩnh, có lẽ khi cùng nhiều người đã dùng rồi và biết sự thần diệu thuốc ấy. Lại cách mua rất tiện cho kẻ ở xa vì Hoà-Thượng sáng lòng mà gởi contre remboursement cho nhà thơ (nghĩa là khi thuốc đến thì mình đem tiền lại nhà thơ mà lãnh ra.)

Vô-Đức-Vĩnh

Lý Tường

"CAI NGHĨA CẠNH TRANH"

Loại người tự bởi đời Hồng-Hoàng nào cho tới bây giờ, không có một ngày nào là ngày không cạnh tranh; lúc Giã-man thì cạnh tranh theo lối giã-man, kịp đến văn minh rồi cũng cạnh tranh theo lối văn minh vậy. Sĩ với sĩ cạnh tranh, nông với nông cạnh tranh, công với công cạnh tranh; thương với thương cạnh tranh; cứ cạnh tranh với nhau mãi, thì bao giờ mà dựng hường như đạo/đại-dống; há buống vì kẻ trí người ngu, kẻ mạnh người yếu, làm sao mà ở chung với nhau cho đặng lâu dài; thiệt là cái vấn đề rất khó cho các bậc điều đình trong xã hội.

Thiệt tướng cả trong thiên hạ mà chung nhau một nhà thì cũng không đặng; mà riêng nhau nhà cửa vợ chồng một ngày nào, thì ngày ấy là ngày phải cạnh tranh. Nghĩ trong thiên hạ không phải một người; mà mình muốn cho một mình mình sang, người lại muốn cho người sang, thì thành ra người với người phải cạnh tranh; thế giới cũng không phải một cái nhà của mình, mà mình muốn cho nhà mình giàu, người lại muốn cho nhà người giàu; vậy thì nhà với nhà phải cạnh tranh, trời đất cũng không phải một nước, nước mình còn có nước người, mà nước mình mình muốn cho giàu mạnh, người lại muốn cho nước người cũng giàu mạnh vậy thì nước với nước phải cạnh tranh. Và lại trái đất không phải mỗi ngày rộng lớn đặng thêm nữa, mà loài người

một ngày một sanh ra đông nhiều, vật liệu càng ngày càng kém hẹp, hoa trái thì theo mùa, ăn xài thì xa xỉ; lúc bấy giờ gió cạnh tranh lại càng thổi mạnh hơn nữa.

Có người bàn rằng: Trời sanh người và sanh vật, vật đủ nuôi người; chỉ lo là, lo không đủ chứ đừng lo không đủ; thiệt tướng bấy giờ mà đem hết miếng đất nước Anam ta từ ranh nước Tào cho tới mũi Cà-mau mà cắt ra, chia cho 25 triệu người Anam mỗi người một phần, như thế thì cái nghĩa cạnh tranh tướng cũng còn chưa giết đặng.

Huỳnh-kim-Phong

Thương mãi học đường

Theo lời quý báo "Nam trung", thì hôm trước có mấy ông thức giả ở Sài-gòn xin nhà nước hãy khai trường Thương Mãi cho kịp thời. Quan Nguyễn Soái Nam-kỳ đáp rằng: Chánh Phủ muốn mở Thương mãi học hiệu tại Saigon đã lâu; nhưng mà có hai trở ngại nhập trường trả thôi, bởi có nên chưa khai trường được.

Ấy vậy: khuyên các trò em hãy mau gởi đơn xin học cho chóng, chẳng nên giục dục. Các trò phải biết rằng: rất đổi từ Nam-kỳ sang Pháp-quốc, tốn hao bạc ngàn tiền muôn, mà nhiều người biết thời thế chen vào trường buôn bán bên Langsa mà học thay, Huống chi ta nay có sáng chỗ cho mà tập làm giàu hơn khách trú, sao ta chẳng sốt sắng?

Các báo chương bấy lâu đã hao nhiều

giấy mực, đã tốn nhiều công cang, mà chỉ rõ cho Đồng ban ta rằng tại Anam ta không biết buồn báo, nên bao nhiêu của cải đều về tay Chà, Chèc, tòm tầu. Tôi tưởng chẳng cần phải nói đồng dài nữa: nếu các trò em và cha mẹ ở nhà là người biết thương quê hương, hãy suy nghĩ lấy. Để cho người ta giàu mình nghèo, để cho người ta khôn khéo, mình quê-khếch, để người ta làm chủ mình làm tớ, có danh lòng đẹp dạ không?

Học cho nên một ông chủ nhà hàng: ấy là làm chủ, làm giàu, làm khôn dõ.

Trà-ôn: Đặng-văn-Chiêu

Hịch chim cú

(CỦ KÈU ĐỨ MIỆNG CÚ: XÔI THỊT QUÍ THÂN AN)

Trên Phụng-hoàng là chúa;
Dưới vô tộc nhiều loài.
Hạt thù vị với mai;
Hoanh xuân quan cùng liễu.
Tài Ưng-dương chẳng yếu; Chính
Thương máu chảy trời chảy.
Chí Bàng-Cử rất ngay; phò Tống gao
phơi trái đất.
Khổng-tước chẳng hề nháy mắt; giúp
Đường-cai mà dặng dự thừa long.
Phi-ô không chó đứng chơn; điếm
Tào-Tháo sa cơ nơi Nịch-bích.
Mũi thoàn về lch; vừng vàng trong
cuộc ba đào:
Đầu gây chằm Cưu; diều-dờ cho
người già yếu.
Nghĩa sanh thành trọn điệu; thương
cho loại Từ-nha.

Niêm huyêh dẽ dặng hóa; khen cho
bầy Hồng-nhạn.

Anh-vô lảnh trời sáng-láng, vào cửa
quyển ăn nói nết công khanh.

Hùng-kẻ dưng bực tài-danh, ra chiến
trận ruột gan người Vương-Tá.

Nhỏ là Sa-sá người còu dặng lấy lòng
Mọn là Mạnh-mạnh người còn yêu cái
sắt.

Kháp bết dòng, tây, nam, bắc; thiếu
chỉ những loại chim linh.

Không gùg tức, thục, phi, minh; riêng
giận một con chim cú.

Hình dung sù sù; lông lá bèo nhèo.
Giống giống với chim heo; bà con
cùng chim ư.

Tiếng tăm tục-tục, chợ quê ai cũng
biết danh.

Hơi bầm tanh tanh, già trẻ người dều
ghét mặt.

Đứng quí thảo là vì chánh trực; dung
lâm chỉ những loại bất tường.

Gấm thịt xôi là vật tâm thường; hươg
lâm chỉ những đồ phi lễ,

Lời thể tục ví chơi cũng lệ; đứng quí
thảo nghe vậy nở cam.

Cai cho bằg:

Duổi nó đi cho khỏi nước Nam, qua
đất Mọi theo bầy niêu-niêu,

Duổi nó đi cho xa đất Việt; qua bên
Niêm làm bạn với kên-kên.

Vậy mới anh linh, thiên thu huyết thực
Thiệt rằng chánh trực, vạn cổ hương
yên.

Lương-văn-Thông (lục).

Lãnh giấy Quốc-trái năm 1917.

Quan Chánh Tham-Biện Chủ-
tỉnh Cánhơ truyền cho ai này
trong bốn tỉnh hay rằng: kể từ
ngày nay (7 Mars 1919) đến 31 Mai
1919, tại kho bạc địa hạt có phát
giấy Quốc trái thiết thọ năm 1917.

Vậy, người nào có biên về giấy
quốc trái mà mình cho nhà nước
vay hồi năm 1917, hãy đem đến tại
kho địa hạt mà đổi lấy cái giấy
quốc trái thiết thọ cho kịp

Cánhơ, le 7 Mars 1919.

Quan chánh chủ tỉnh,

ký tên: Tholance

Võ-văn học hiệu

Trường học của Ông Võ-văn-
Thom lập, gọi là "Võ-Văn học
hiệu" đã khai từ hôm 4 Novem-
bre 1918. Nay được 50 trò nam và
nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn con nít học
mau tàn phát vô cùng.

Tiến học và ăn, ngủ phải đồng
trước từ giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$

Học và ăn buổi trưa.....7

Học và ăn ba buổi, ngủ

tại trường 12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà
đóng tiền trường cho con cháu
học, thì Ông Đốc học trường Võ-
văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100
raus thì kể là:16\$

Bữa 13 Juillet bài trường tới 15
Août thì tựu, còn kỳ bài trường
Tết thì cứ rằm tháng chạp bài,
qua rằm tháng giêng thì tựu
Bà con có bác ai có dịp đi Cánhơ
ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ
ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin
gởi thơ cho Ông Võ-văn-Thom, thì
lập tức có thơ trả lời

Thi tập

ĐOÀ VẠN BÀI "CHIÊU THƯƠNG PHU"

A. H. N°107

Lãng xăng tơ chỉ dẽ trong màng,
Cầm bầy cho ai chữa gập đoan,
Vàng tốt trông người nơi Lệ-thủy,
Ngọc lành đợi bạn ở Cồn-sang,
Đào yêu có thươ vầy gia-thất,
Liều như chờ khi hiệp lủ dăng,
Lá đỏ châu lưu để tin nhận,
Kén người bấn sẽ phi tình toan,

Ex maire: Nguyễn-bách-Quê

Tân-hòa, Báo-trị (Bentre)

Kén khách để thi thấy cũng màng,
Ước chừng Y-sĩ khưng vầy đoan,
Môi thơm đơm-quả trên đời bấu,
Hơi nạt chai dẫu buổi chợ sang.

Kẻ thiếu người thầy vinh mấy bạc,
Nay voi mai vịnh cực trăm ngàn;
Hoát hương đem sông Trám hương vị,
Tự ý nơi người dạ liệu toan.

Y-sĩ Phan-lân-Mân.

Ước mong nho-sĩ có nêu mào,
Nào một nghề buôn mới phải đoan,
Thì phú tay xang đời gọi báu,
Buồm neo gió tạc thế là sang,
Lòng dù sân các xuê-xang bước,
Chèo bờ giồng khơi diều-dơi đàng,
Đám hồi giai nhơn trong bốn thú,
Xin phân đen trắng sẽ tính toan.

Cựu chánh bộ: Văn-hiệp-Khoa

Giám hồi lòng cô lẽ có mào,
Quới quyền xã-trưởng ước vừa đoan,
Giấy dai một truyện là đời báu,
Tấm bánh dòn dày phải khách sang,
Một thước thanh nhơn tiên một thước,
Trăm ngàn thương mãi cực trăm ngàn,
Sao bằng vô sự ăn rồi ngủ,
Bỏ lợi làm gì nhọc bụng toan.

Maire: Nguyễn-trọng-Thượng

Hề kén chông buôn khác chẳng mào,
Gầm coi nghiệp ấy rất nên gian,
Xấu xa bảo chuộc đồ rằng báu,
Hèn hạ trao đổi của gọi sang,
Mặt nước chơn trời ngao ngàn thế,
Đầu gành cuối bãi dặm xa đàng,
So bề chất-phát nào đâu có,
Nghĩ lại nghề nông để liệu toan.

Nông gia: Lưu-ngọc-Chấn

Chơn trời góc biển dặm mư mào,
Nho sĩ trót nghề ước phải đoan,
Vội bước thang mây dánh chói rạng,
Nương tay nhành quế thế bằng sang,
Kẻ đưa người rước hơi rần ngò,
Xướng ngựa lên xe tiếng dậy đàng,
Thánh đạo chiền nghề hơn mấy bạc,
Quý, vinh hai chữ phí tính toan.

Chánh bộ: Trầu-công-Lư

Ngọc trắng gia cao cũng phải mào,
Xứng người xứng của xứng nhơn đoan,
Buồm lang lược dặm cùng sông biển,
Chèo quế tách đời tốt lành sang,
Phạm-Lãi lặc đầu tìm bắt lối,
Bất-Di nhỡm gáy hỏi thăm đàng?
Vợ chồng hiệp ý lời muôn vẹo;
Báu lạ truyền đời, bởi trước toan.

Le maire de Hiệp-An
Đình-viết-Thận

Nam-kỳ thời sự Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 41 85

Đồng-Dương..... 4 85

Giá lúa

Từ 3\$ 30 cho đến 3\$ 40 một tạ, tùy
theo thứ lúa.

CÁNH THƠ

BỊ MẤT GIẤY CẦM ĐỒ. — Ngày 6 Avril
1919, Hương Hào X.... ở làng Phú-thứ

(Cánh thơ) lộn trong lưng 30 đồng bạc,
trong túi áo thì để 2 cái giấy cầm đồ
(giấy cầm 2 chiếc vàng), tính đến tiệm mà
chuộc 2 mớ: đó ra. Đến nơi, hỏi đồng
người, tên Hương Hào X.... đứng đợi
một hồi, chừng vô đến mặt lên Tài-phủ,
Hương Hào X.... xin chuộc đó: miệng
thì nói, tay thì mang trong túi... mang
mang.... kiểm.... úy.... mất rồi...
nó đã thloch mất hồi nào đâu rồi mà....
giàu..... dân không dặng, Hương
Hào X.... vô Bót có: xin bắt đưa nào
móc túi đó.

Chớ phải Hương hào X.... để 30
đồng bạc trong túi chừng với giấy cầm
đồ thử coi...

AI LẤY MỘC KÉM CỦA XÃ C.....?.

Ngày 7 Avril 1919, Xã C..... ở làng
Hậu-Thạnh (Cánh thơ) đến làm hầu việc
quan, lên tiên lần ăn uống. Vì trời nực
lắm nên lúc dự tiệc Xã C.... cởi áo dài
ra lại gói cái mộc-kém trong áo dài mà
để kế chỗ mình ngồi, (chắc ý). Khi ăn
uống rồi Xã C.... nhớ uống nước, nhớ
hút thuốc, nhớ ăn trầu, nhớ trả tiền đủ
cho chệc, nhớ mà đi xuống, còn cái áo
dài gói mộc-kém để kế mình đó thì quên
lưng...!... mới là hại cho chớ! Ủa mà
khá, khá là khá Xã C.... quên không lâu;
ước chừng nửa giờ đồng hồ, sự nhớ
áo dài và mộc-kém.... tốc chạy lên chỗ
ngồi hồi này... kiểm... mất tiêu...!...
Hỏi chệc trong tiệm: chừng nó trả lời:
không biết, vì đồng người lộn xộn, biết
ai lấy mà nói.

Xã C.... giận ben vào quan xin đâm tở
cớ.

LÊ-KHANH-TRINH Géomètre-civil

CANTHO

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê-khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cantho

Lãnh đạo điển thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sản

Công chuyên làm kỹ và mau lại giá nhe
Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ, tại nhà
In Hậu-Giang Cánh-thơ, có bán sách chữ
quốc-âm để giúp cho Hương-chức có
quyển thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu
yết thị. lời truyền rao, của ông DƯƠNG-
VĂN-MÈN mới dọn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$ 00

Tiền gửi..... 0. 15

Xin viết thư đến nhà In Hậu-Giang,
Cánh-thơ, mà mua.

Kính cáo

記善曾

TĂNG-THIỆN-KÝ

DIT

TĂNG-NHAI

Entrepreneur des travaux de construction
(Canton-Ville)

Lãnh soát các công việc

— HỒ VÀ MỘC —

Cải nhà—LÀM HÀNG HẠO—DỰC CÔNG ĐĂNG
ĐÀ TRƯNG—CIMENT—ĐÓNG CỬA LẮ SÁCH—CỬA
LÔNG HỒ—VĂN HOA TÂY.

Quyết làm ăn bền vững, tôi cứ lấy
mực thành tính làm đầu.

Các việc tôi lãnh, thì tôi hết lòng lo
lắng cho toàn vẹn, cho mau mắng,
những thợ của tôi đều là thợ lựa, rút
tuy giỏi khéo không mà thôi. Xin trong
chư quân tử, ai muốn mượn tôi làm
việc chi thì khá viết thư cho tôi,
hay là dờ gót đến nhà tôi: CHÂU-TUẤN
CÁNHƯ ĐƯỜNG SAINTENOY (CÁU TÀU LỚN)
NGANG CỬA QUAN TRẠNG-SUR GALLOIS MONTEBRUN
MÀ THƯƠNG NGHỊ—Còn về việc tờ giấy
chỉ chẳng hạn, nên có dấu hiệu tôi
mà không có chữ tôi ký vào, xin chư
ông khá lưu ý rằng đó là không phải
của tôi thật, vậy nên tôi chẳng hề
biết tới tờ giấy ấy bao giờ

TĂNG-NHAI

Cẩn-khải

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội
CU LAO MÂY—CANTHO

Hội mua và bán lúa.

Định số vốn là mười ngàn tạ lúa (10000^l)

Hàn mỗi phần là 30 tạ, hoặc muốn

hàn bạc tình theo số lúa trên đây, vị nào
muốn hàn mấy phần tùy ý.

Hội này có điều lệ, giấy tờ chắc chắn.
Tình mắng mùa lúa chia lời.

Cúi xin quý vị sáng lòng hiệp vốn mà
lo đều ích lợi chung và mở đường thương
cho bạn mình mau nhẹ bước.

Như muốn bồi đều chi trong việc hội
xin viết thư cho M. Nguyễn-văn-Tử chủ
hội Thương-mại sẽ bồi âm lập tức.

Thương xã hội cần khải.

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sáng lòng
muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại
Tháp mười (Mýtho) sớ thứ nhất được
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì
được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là
kinh Tổng-dốc Lộc, kinh này xáng mới
vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước
nên tiện bề chớ lúa ruộng lắm, và như
muốn chớ lúa thặng lên Chợ-lớn đi ngã
sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt
lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá
chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười
ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sớ đã
khắc kẻ cận với hai sớ ruộng nói trên
đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu
Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và
có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán.

Hai sớ ruộng của quan giám đốc
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới
15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi
thư cho quan Giám đốc Quesnel tại
Saigon, hay là gửi cho sớ Nhựt trình An-
hà tại Cẩn-thơ mà thương nghị và đến
xem bán đó thì hiểu rõ.

QUẢN TÍN KÝ ĐẠI DƯỢC PHÒNG

CHỦ-NHƠN: LÊ-TOAN

60, Rue de Canton, 60.—Cholon

Nguyên gốc hiệu QUẢN-ĐỨC-TẾ này khai sáng tại tỉnh Quảng-Đông (Trung-Huê)
đã dư mười mấy năm rồi, chuyên một nghề chế các thứ thuốc CAO ĐƠN, HOÀN
TAN, có danh đã lâu đời, khắp nơi xa gần đều có dùng thuốc của tiệm tôi, thiết là
thần hiệu hơn các nơi khác. Bởi vậy cho nên Bồn-Dược-Phòng chẳng ngại tốn hao
BẠC MUỐN sang qua NAM-VIỆT lập thêm một tiệm ngánh tại CHOLON đường CAN-
TON số 60, biệt hiệu gọi QUẢN-TÍN-KÝ có trừ bán các thứ thuốc rất nên thần
hiệu, cũng trong LỤC-CHÂU chư QUẢN-TỬ cũng thường có dùng lấy làm hay vô
cùng, từng có gởi thư khen ngợi đăng vào các BÁO-CHƯƠNG rõ ràng các thứ thuốc
của tiệm tôi rất tốt rất hay hơn các nơi khác thập bội.

Nay BỒN-DƯỢC-PHÒNG chẳng dám liệt BẠC NGÀN mà in 50000 cuốn CATALO-
GUE để dành cho thân chủ, nếu chư QUI-KHACH muốn cần dùng, hãy viết thư cho
tiệm tôi rõ, sáng lòng gởi cho không, như chư QUI-VỊ gặp lúc muốn cần dùng
thuốc nào hoặc nói chứng bệnh của mình, thì tiệm tôi cũng vui lòng tùy ý mà gởi
cách CONTRA REMBOURSEMENT (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc
Như chư QUI-KHACH ở tại SAIGON thì hãy đến nhà M. THAI-KÝ-SƠN số 23 đường
PELLERIN bồi thăm mà mua thì tiện hơn.

QUẢN-TÍN-KÝ KÍNH CAO

Cung tụng Minh-Y-

A Monsieur QUẢN-TÍN-KÝ

60, RUE DE CANTON, 60.—CHOLON

Kể từ một tháng nay choặng mạnh giới nhờ ơn Hiệp-An hữu hiệu đem đến
cho tôi mấy thứ thuốc, dạy có một thứ “VẠN ỨNG-ĐỨC-TẾ ĐƠN” tôi đã dùng
thứ thiết là thượng phẩm, mới rõ đời Văn-Minh này thấy thuốc học đến bậc
càng này càng thêm sự hay, cho nên tôi dám chắc thứ thuốc của ông đây hay
hơn trong cả và hoàn cầu, thuốc dùng đến liền thấy hiệu nghiệm, bởi sức học
hay mà chế nên phương thuốc này đặt tên là VẠN ỨNG ĐỨC TẾ ĐƠN này là phải
lắm, bởi có lòng quảng tế trong thiên hạ, tôi càng dùng càng mến lại nhớ tới câu:
NGÃ DIỆC HỮU ĐƠN QUAN TỈNH PHÚ, DÙNG THỜI HƯƠN DÀI THỌ TỬ DÂN, vậy,
nên tôi kính tụng âm đức của ngài nơi đây cho bạn đồng hương tôi rõ mà dùng.

Khải-định Mẫu-ngũ mai ngoạt thượng cang
Diêng-khánh bi chức trung ba

Huỳnh-châu-Tịch kính thơ

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-thị; nên bổn Hiệu ấn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHÍ KHẢI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi lố 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THẤP TƯỞU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất oên thần hiệu.

Nó trị bệnh nhưc đầu phong, tay chơn phù thũng, da thịt sưng nhừc, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhừc trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe khắn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỠNG BỔ HUYẾT TƯỞU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, nhưc đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ, đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-lủ.

Hễ uống rượu thuốc này thì đầu bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BẮ BỔ-VỆ SANH TƯỞU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người linh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lở tại lưng bụng, con mắt mờ mệt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư

Bổn dược phòng hàng đa tâm chú ý, tiệm Phương kia thể nọ hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hữ thì bổ âm, dương hữ thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hữ huyết bạc, thật hữ kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỞU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hữ huyết trệ, nhừc đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhứt.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỞU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ cằn, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhứt.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhừc tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chơn bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chẵn, hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn đề hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

NHÀ IN NGÀNH

TẠI BACLIEU

Kính tổ cùng Chư quý vị

Ấn quán An-Hà dựng nên tại tỉnh thành Cánh-thơ, gần bãi đã gần hai năm. Thăm cảm ơn dày của Lục-chân quân-tử, sáng lòng cổ-cập, ngày nay mới thấy cuộc thanh hành đặc-lộ như vậy. Bốn-Quán chẳng ngớt lo lường, hằng tìm tới để chỉ cho Chư quý vị dựng vui lòng tình cây, cùng nhau mua bán lâu dài. Đã vậy mà chờ, còn một nỗi lo cho chư vị ở xa tính thành các nơi, nhất là nhằm đường vận-lai trặc-trở, mỗi khi muốn mua chác vật chi nơi bốn-quán, phải nhọc lòng, cực trí mà đợi chờ, nhiều khi ý không dặng toai mấy là vì in, thì không tận mặt mà dặn dò, còn mua, thì không cháng chừng mà lựa chọn. Ấy vậy bốn quán nghĩ dựng phương này, để là lường toán kỹ mỷ: Là tỉnh thành này, mỗi chốn tỉnh thành, sẽ có một tiệm-ngành. Còn hiện bây giờ đây, trước hết thì Bốn Quán đã dọn tại Bả-liêu một tiệm rồi, công cuộc sắp đặt vừa an bài: hiệu là: **Succursale de l'Imprimerie de l'Ouest Bac-lieu**, ở đường phía sau nhà chợ; cây có thấy LÊ-HỮU-NÊN, Quán lý nhà hàng ngành Hậu-Giang Dương Hành, Quán-thủ. Xin thỉnh Chư Quý Vị nhơn khi nào rảnh vui chơn bước đến đó xem chơi. Tiệm bán đủ đồ văn phòng từ hũ, truyện, sách của học trò và lãnh in các món theo kim thời: như danh thiếp, thiệp hôn, thiệp tang, cùng đồ nhỏ nhích thì sáng có Ấn-công ở đó thì hành trong giây phút.

Cũng có đóng sách, cũng in đồ lớn như bộ, sổ, thơ, truyện, khắc con dấu đủ kiểu, công việc làm mau và khéo mà giá tin vừa phải thì thôi.

Trong một tháng trở lại đây, tại Sóc-

trăng cũng sẽ có dựng một tiệm như vậy nữa.

Cúi xin Liệt-vị niệm tình mà giúp bạn đồng-bang cho nên việc, ơn ấy tạc-ghi ngàn thuở.

An-Hà Ấn-quán.
Kính-cáo

BÁN THUẬN MẠI

Giá mua trả một phần chịu, một phần mại

1465 mẫu ruộng, tọa lạc tại làng Thanh-Phú, nguyên là làng Thanh-hòa trung-nhi (Long-xuyên)

14e feuille	2.874	40	12e feuille
515 h.	40. a. 30		
Đất của	ông		
T. H. DEJEAN	DE LA BÂTIE		
Nay về của	Vô-v.-THOM		
ông			
1.859	00		
C. S.	Tỉnh Cánh-thơ		
	Kinh		
	Thốt-Nốt		

AI có cần hỏi thăm đều chỉ thì gửi thư cho ông Vô-văn-Thom, Colon ở Cánh-thơ mà thương nghị.

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH-SANG

ở ĐƯỜNG BOULEVARD BONNARD, số 106
Ngang Gare xe lửa Saigon-Gô-vap chợ-Mới
Saigon

Bán rượu tây, và cho mượn phòng ngủ, sạch sẽ và rộng rãi mát mẻ lắm, quý ông, quý khách có đi Saigon xin dời gót lại tiệm tôi mà ở, lấy làm thông thả lắm.

HUỲNH-HUÊ-KY.

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHỌN DUNG VÀ KHÁC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay, tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điêu thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bố, nước thuốc mực Tàu, viết chỉ than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU CẢNH-KHÁ

Rượu, Rhum

HIỆU

"STELLA"

Hàng "SOCIÉTÉ ANONYME DES SUCRES ET RHUMS DE CANTHO" mới lập tại Cánh-thơ, dùng tinh ròng nước mía trắng trong hạt mà đặt ra rượu này.

Nước trong chẳng kèm các thứ Rhum thiên hạ dụng xưa nay, còn bề ngon, ngọt, nên thuốc thì hằng thật chẳng thứ nào bằng. Mùi thơm càng diệu-dàng vì là nhờ bởi mía; khí vị của rượu ấy nói chẳng cùng, có nếm rồi mới rõ.

Xin chư quý khách hãy mua mà dùng, thử dặng mừng cho bốn-quốc ngày nay dặng một nhà kỹ-nghệ, khéo lấy đồ thổ-sản mà làm nên việc.

Nhà hàng H. G. D. H. Les Galeries de l'Ouest Cánh-thơ, và nhà G. O. ngành tại Sóc-trăng, và Bả-liêu đều có trữ. Giá thiệt rẻ lắm.

ve 1 litre 1\$50

1 góc ba litre 0.50

Chư quý vị muốn mua xin gửi mua nơi các tiệm kể tên trên, đó hay là gửi cho Monsieur Albert Viviers Trạng-sư tại Cánh-thơ.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập—Cánh-thơ

NGUYỄN-THỊ-NỮ

LA CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thầy rõ, tiệm tôi làm bánh mì ròng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ kiến có ròng nước kiến lên không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạn đồng-bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-THỊ-NỮ

Kính Cáo

PIERRE PHAN-VAN-VAN
DIT VANG

Geometre Civil

Longxuyen — Chaudoc — Sadek

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGHẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

lành đạt điển thờ.

Phân giải hàng.

Tương phản thổ sản.

Công chuyên làm kỹ

cang và tin giả nhẹ

Điền chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị.

HOTEL DES ALLIÉS

CANTHO

Chambres meublées

Produits Pharmaceutiques,
vins de 1re marque
Liqueurs, diverses nouveautés
et consommation.
KHÁNH-VÂN-LẦU KHÁCH-SOẠN

Chủ sự

NGUYỄN-VĂN-TỬ DIT LÊ-ÂN

Ngay cầu tàu tây
đường Saintenoy—Cantho.

PHÒNG NGỦ

Sạch sẽ — có đèn khí,
bán thuốc tây uồng,
bán lẻ rượu tây, nón, dây tây
và vật thực đủ thứ
Chỗ đáng tin cậy.

Thuốc điều hiệu Globe

(TRÁI BÁT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều.

Hủ đã ngon, dễ dành lâu được
không mốc, không mục.
Tại Hàng DENIS FRÈRES có rữ bán

Cantho.— Imp. de l'Ouest

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ
ùng xe máy và sửa xe. Lành hấp mướn
đèn khí đá (carbure) heo cuộc quan,
hòn, an, ế, kỷ yên, Tàn gia, hạ thọ,
khăn đen bằng nhiều tẩy và khăn bông
tốt hương hạng, bán mới và bán lẻ vỏ
roet xe máy hiệu Michelin, giấy hàm-ét
đủ cỡ đóng theo-kiểu kim hời. Qaí ông
ở xa muốn mua đồ phụ ùng xe máy,
thì gởi bư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký
lượng mà gởi contre-Remboursement
nghĩa là đóng bạc nhà hơn mà lãnh đồ
và ôi cho giá đồ phụ ùng in sẵn bằng
chữ quốc-ngữ (Prix couran)

Trương-văn-Hanh.

Cầukhải.

Phổ cáo Đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-bành,
Thạch-nhân dâng cửa hàng rộng mở
Mấy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lành in chỉ thầy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
(thiệp-tan.

Toa, sỏ, bộ, làm càng kỹ lưỡng,
Chắc lại bền chảng nhượng của người
Nói chỉ sách đóng thì thời
Lưng da, lưng bố, dễ đời ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Trữ điển cùng Sở ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hành án, thiệp làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đầy đủ hạng.
Thiếu chỉ đầu giấy lạng, mực ngời;
Chuồn trao, nào Phải những lời.
Sang chơi 4 chuyển xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chảng nài,
Miếng cho đẹp dạ Qui-ngài là hơn.

Quán Bđ Saintenoy Cánh-thơ.

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa

Trần-Đắc-Nghĩa